

Výroční zpráva ZO ČSOP Veronica za rok 2016

Výroční zpráva Základní organizace Českého svazu ochránců přírody Veronica za rok 2016

O Veronice

Veronica vznikla v roce 1986 jako regionálně zaměřený časopis s ambicí spojovat kulturu s ochranou přírody a kultivovanou formou šířit ekologickou osvětu. Na aktivity ekologické poradny a ekologického centra Veronica, rozvíjené po listopadu 1989, navázal v roce 1999 Ekologický institut Veronica (EIV) jako profesionální pracoviště ZO ČSOP Veronica.

EIV je odbornou a vzdělávací institucí nabízející interpretaci odborných environmentálních témat. Působí v Brně a Hostětíně a věnuje pozornost městskému i venkovskému prostředí. Vytváří činnost v širokém záběru od místního detailu po mezinárodní souvislosti, z Hostětína po Evropu, od praktické péče o přírodu po umělecké zpracování tématu.

Hlavním posláním je podpora šetrného vztahu k přírodě, krajině a jejím přírodním a kulturním hodnotám.

Už 30 let

V roce 2016 oslavila Veronica 30 let od svého založení. Vznikla v roce 1986 jako regionálně zaměřený časopis s ambicí spojovat kulturu s ochranou přírody a kultivovanou formou šířit ekologickou osvětu. Po roce 1990 se činnost osobností kolem časopisu rozrostla a vydavatelská práce se postupem času stala doplňkem širokému spektru ekologických programů. Dnešní činnost ZO ČSOP Veronica zahrnuje jednak činnost profesionálních zaměstnanců, kteří působí pod hlavičkou Ekologického institutu Veronica, jednak činnost pro členy a se členy občanského sdružení, kterých je v současné době více jak sto.

Foto na titulní straně: Oslavy 30 let Veroniky. Pracovníci EIV a příznivci.

Obsah

I. Naše úspěchy v roce 2016 5

II. Ochrana přírody a krajiny 6

Mojmír Vlašín, Markéta Honzová, Radka Matějčíková, Karla Vincenecová

III. Ochrana klimatu a efektivní využívání energie 12

Yvonna Gaílyová, Petr Ajs Kucka, Jan Talaš

IV. Zelená domácnost, zelená instituce, zelená firma 18

Petr Ledvina, Hana Machů, Jan Talaš

V. Podpora místní ekonomiky 20

Marie Křiváková, Hana Machů, Renata Bolečková

VI. Časopis Veronica 22

Za redakční radu Yvonna Gaílyová

VII. Centrum Veronica Hostětín 23

Marie Křiváková, Hana Machů, Renata Bolečková, Kateřina Kohoutová

VIII. Ekologická poradna 29

Petr Ledvina, Markéta Honzová, Lucie Bartoňová, Radka Matějčíková a tým poradců a poradkyň

IX. Spolupracujeme a propojujeme 32

X. Finanční zpráva 33

Radka Batelková, Jitka Ryšavá

XI. Zaměstnanci/zaměstnankyně 35

XII. Rada Ekologického institutu Veronica 35

XIII. Poděkování 35

XIV. Klub přátel Veronica 37

XV. Fotografie z činnosti ZO ČSOP Veronica 38 a v celé výroční zprávě

I. Naše úspěchy v roce 2016

- ☛ Časopis Veronica oslavil 30 let. Ekologický institut Veronica má 25 let a Centrum Veronica Hostětín slaví 10 let od postavení vzdělávacího střediska.
- ☛ Klimatická soutěž pro školy - CO₂ liga - se poprvé konala v celostátním měřítku, nikoliv pouze ve školách Zlínského kraje.
- ☛ V rámci projektu Spirit jsme navštívili 573 domácností, které přijaly 4007 závazků, jak šetřit energii a chránit klima. Dosáhli jsme tak 458 t nevypuštěných emisí CO₂ ročně, což představuje 968 MWh energie ušetřené ročně (ve formě elektřiny či tepla).
- ☛ Vytvořili jsme deset nových krátkých ekoporadenských videí. Vydali jsme 4 nové tištěné publikace a další 3 elektronicky.
- ☛ Vypracovali jsme Analýzu zranitelnosti vůči klimatické změně v 25 MAS (Místních akčních skupinách).
- ☛ Pracujeme s novou cílovou skupinou - sociálně a zdravotně znevýhodněnými. Vydali jsme pro ně novou brožuru o úsporách v domácnosti a v Hostětíně pro ně máme připraveny programy v přírodní zahradě.
- ☛ Naše přírodní zahrada v Hostětíně získala zcela novou kompostovací toaletu.
- ☛ Výukové programy pro školy jsme začali realizovat nejen v Hostětíně, ale vyjíždíme přímo i do škol. Uspořádali jsme programy pro 59 škol.
- ☛ Naše vzdělávací akce v Hostětíně navštívilo více než 7800 návštěvníků.
- ☛ Na Jablečné slavnosti jsme rozvinuli koncept bezodpadové ekoakce nejen prostřednictvím vratných kelímků na nápoje.

II. Ochrana přírody a krajiny

Ochrana přírody a krajiny je široký pojem zahrnující nejen práci v terénu, ale také šetrné hospodaření v krajině a minimalizaci dopadů spotřeby na ekosystémy. Ekologický institut Veronica se ochraně přírody věnuje na koncepční i praktické úrovni. Jako jedna ze základních organizací Českého svazu ochránců přírody se podílíme i na činnosti jeho ústředních orgánů.

www.veronica.cz/ochranaprirody | www.veronica.cz/prirodnizahrady

Výzkum a ochrana užovky stromové

Veronica se podílela **záchranném programu užovky stromové** ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny v Praze a také se Správou CHKO Bílé Karpaty. Ve Bylnici, nedaleko cyklostezky, jsme dobudovali další líhniště pro tyto hady. V tomto místě byla instalovaná také naučná tabule o ochraně užovky stromové. Pravidelně jsme monitorovali nejdůležitější biotopy a v rámci faunistického průzkumu hledali další lokality. V souvislosti s tím jsme uspořádali **3 exkurze za hady** pro širší veřejnost do Vlárského průsmyku. Našimi aktivitami jsme významně přispěli k výzkumu a ochraně tohoto kriticky ohroženého druhu.

Výzkum a ochrana netopýrů a vrápenců

Veronica se **stará o 4 významná zimoviště** netopýrů a vrápenců (Stříbrnice, Maršovská vodní, Machosluj, Valérie) a v roce 2016 provedla jejich každoroční **sčítání**. Všechna zimoviště jsou uzavřena a tím je zabezpečen klid pro zimující netopýry a vrápence. Zatímco v prvním jsou stavy zimujících jedinců více-méně stabilní, v druhém stavy výrazně poklesly, tak u posledních dvou za deset let stavy výrazně stouply. Všechny druhy, které zimují v námi sledovaných lokalitách, patří mezi kriticky či silně ohrožené druhy.

Netopýří záchranka a netopýří noc

V roce 2016 jsme přijali a ošetřili 16 netopýrů. Kromě toho jsme řešili 5 případů telefonickou či e-mailovou konzultací. Spolupracujeme se ZOO Brno, kde od roku 2015 začala působit záchranná stanice, která se na netopýry specializuje a na kterou se veřejnost obrací stále ve větší míře. Spolu se Správou CHKO Moravský kras a dalšími partnery jsme organizovali **20. ročník Evropské noci pro netopýry** v Domě přírody na Skalním mlýně a okolí. Účastnilo se jí 350 osob, z toho asi 30 % dětí.

Mapování raků v oblasti Bojkovska

Pokračovali jsme v **mapování raků** v oblasti Bojkovska. Monitorování probíhalo za odborného dohledu RNDr. Miloše Holzera na toku Kolelač v a bezprostřední blízkosti obce Hostětín a prokázalo výskyt raka říčního. Během projektu jsme zorganizovali **2 exkurze a 1 noční pozorování raků** pro veřejnost a členy ČSOP.

Účast v Ramsarském úboru

Veronica prostřednictvím svého zaměstnance zastupuje celý ČSOP v Českém ramsarském výboru, který zaštiťuje mezinárodní ochranu významných mokřadů.

Přírodní zahrady

Veronica podporuje udržitelné malozahradnictví, přenos zkušeností, ukázky a sdílení příkladů dobré praxe, vzdělávání a certifikace přírodních zahrad. Dva pracovníci mají oprávnění certifikovat přírodní zahrady a udílet mezinárodně platnou plaketu. V roce 2016 bylo **certifikováno 18 nových přírodních zahrad**. E-mailem či telefonem bylo zodpovězeno 123 dotazů týkajících se přírodních zahrad. Z celkem 159 dosud certifikovaných přírodních zahrad byly tři z různých důvodů zrušeny a u třech došlo ke změnám majitelů. Certifikací neprošly 4 zahrady, které nespĺnily kritéria.

rok	počet zahrad, které Veronica certifikovala	rok	počet zahrad, které Veronica certifikovala
2011	37	2014	24
2012	30	2015	25
2013	25	2016	18

Prodej a sázení vánočních jedliček

Veronica již tradičně prodává na vánoce jedličky, které na jaře mohou jejich majitelé vysadit zpátky do lesa. **Jarní výsadba vánočních stromků** poprvé proběhla ve spolupráci s Lesy města Brna, jedličky byly vysazeny v blízkosti a zázemí lesních školek Svinošice nedaleko Vranova. Do lesa se vrátilo přibližně 65 jedlí.

Vánoční **prodej jedliček** proběhl v Brně na stejném počtu míst jako v loňském roce, jen ZO ČSOP Veronica jich prodala na 600 kusů. Se stromečky jsme se zúčastnili také Vánočních trhů na Moravském náměstí. Prodané vánoční jedličky se opět budou na jaře 2017 vracet do lesa na pozemcích Lesů města Brna, řada z nich jistě ozdobí také soukromé zahrady. Tímto způsobem se Veronica podílí na osvětě veřejnosti o významu navracení původního jehličnatého stromu jedle bělokoré do našich lesů.

Vydali jsme **manuál prodeje a výsadby vánočních jedliček**, který předává znalosti i dalším zájemcům o uspořádání akce v jejich městě. www.veronica.cz/vanocni-stromky-zpatky-do-lesa

Managementová ochrana přírody

Navrhli jsme management údržby lokality „V olší“, k.ú. Hostětín, kde jsme odstranili náletové dřeviny a buřeň na rozloze 0,2 ha. Jedná se o květnatou louku uprostřed lesa, kde je historický výskyt orchidejí (vstavačovitých), zejména vstavače májového. V započaté údržbě budeme pokračovat v dalších letech.

Kácení dřevin v městě Brně

V tomto roce jsme sledovali kácení dřevin v rekordním počtu městských částí, a to celkově v osmi: Brno-sever, Brno-střed, Bystrc, Královo pole, Líšeň, Maloměřice, Obřany, Žabovřesky a Židenice. Přijali a zveřejnili jsme na **160 oznámení o zahájení řízení o kácení dřevin** rostoucích mimo les, případně oznámení u kácení, která si nevyžadovala povolení, jako jsou kácení nebezpečných stromů v havarijním stavu. ZO ČSOP Veronica se přihlásila do 16 správních řízení. Zadali jsme zpracování tří odborných posudků.

Pro zástupce obcí, starosty a odbory životního prostředí v Jihomoravském kraji jsme uspořádali dva semináře. Výstupem je elektronická publikace **Dřevoiny kolem dokola**.

Divadlo o ochraně přírody

V roce 2016 secvičil a sehrál soubor Verdis, působící při ČSOP Veronica, hru **Příliš velká cena**. Z kritiky teatrologa Vladimíra Justa vyjímáme: *Inscenaci podle vlastního scénáře s podobně profesně potrefenými lidmi secvičil přírodovědec Mojmír Vlašín (sám hraje i roli bulvárního novináře Vypery). Vše se odehrálo o prvním březnovém pátku v divadle Husa na provázku. Tématem je u tohoto uskupení zpravidla aktuální ekologická kauza, a hraje se formou čteného, jen občas, „fakultativně“, gesticky, mimicky i pohybově demonstrovaného divadla: Tentokrát se vše, přísne „časoběrně“, točí okolo letitého skandálu s brněnským Automotodromem (ve hře Motocyklodrom), a pořádají Velké ceny MotoGP Brno. Konkrétně kolem jejího mamutího zadlužení, jež díky jistým mocným šibalům na krajské i celostátní úrovni (jednou z postav je krajský hejtman Michal Žoek) i díky začerněným stránkám jejího podivného auditu hradí občané z vlastních kapes. Milým ozvláštňujícím byla lokace kauzy (i Motocyklodromu) do romantické lesní scenérie Mrštíkovy Pohádky máje.*

Kulatý stůl ÚSES

V prostorách Domu ochránců přírody se pravidelně scházel kruh odborníků **na územní systémy ekologické stability (ÚSES)**, aby prodebatovali aktuální témata a prezentovali příklady dobré praxe v zakládání těchto krajinných prvků. Celkem proběhlo 7 setkání.

III. Ochrana klimatu a efektivní využití energie

Základním východiskem našeho programu je ochrana zemského klimatu snížením emisí oxidu uhličitého. Podporujeme alternativy, které eliminují spalování fosilních paliv a přispívají k efektivnímu využití energie. Poskytujeme vzdělávání a osvětu, ale tématu se věnujeme také prakticky. Naším specifikem jsou pasivní stavby a ekologické stavitelství. Soustředujeme se na regionální úroveň, rozvíjíme koncept energeticky soběstačného území. Zkušenosti z modelových ekologických projektů v Hostětíně využíváme v městském prostředí. Publikujeme a pro veřejnost komentujeme překlady nejnovějších dokumentů ze světového dění v oblasti ochrany klimatu na www.veronica.cz/klima. Veronica je členem České klimatické koalice (www.zmenaklimatu.cz).
www.veronica.cz/energie | www.veronica.cz/klima | www.hodinazeme.cz

Koncept resilience ve zmírňování a adaptaci na klimatickou změnu

Pracovali jsme na dvou velkých projektech. Prvním byl „Resilience a adaptace na klimatickou změnu v regionálních strategiích“, který pod naším vedením řešili experti z Fakulty bezpečnostního inženýrství Vysoké školy báňské, Národní sítě Místních akčních skupin, MAS Opavsko a norské univerzity HiOA. Jeho hlavním cílem bylo vytvoření **strategie pro začlenění adaptace na klimatickou změnu do regionálního rozvoje venkovských oblastí** a pro posílení resilience.

Projekt: „Resilience a adaptace na klimatickou změnu v regionálních strategiích“ v číslech:

1	metodika pro participativní zpracování analýzy zranitelnosti komunit a území
5	videozáznamů přednášek ze seminářů / 6700 zhlédnutí
17	vystavení unikátní expozice MAREK – Mobilní Autonomní REsilientní Kontejner
10	regionálních seminářů ve venkovských oblastech / 186 účastníků
18	příkladů ve sbírce dobré praxe
21	identifikovaných hrozeb a připravených karet pro hodnocení zranitelnosti
24	regionů zpracovalo spolu s experty analýzu zranitelnosti svého území
31	škol úspěšně dokončilo všech 5 kol celostátní soutěže CO ₂ liga
90	účastníků závěrečné konference, včetně norské velvyslankyně, paní Siri Ellen Sletner
158	vyhodnocených dotazníků o postojích stakeholderů ke klimatické změně
600	výtisků publikace Od zranitelnosti k resilienci
4100	zhlédnutí výukových videí pro školy

Druhý projekt - „*Resilience aneb Proměňme hrozbu v příležitost*” byl určen zejména pro širokou veřejnost.

Na národní úrovni kultivoval debatu mezi experty, akademiky a odbornou veřejností.

Na regionální úrovni pracoval s místními akčními skupinami (MAS) a jejich strategickými plány. Na úrovni jednotlivce probíhaly vzdělávací akce, workshopy, exkurze.

Ve spolupráci s Trastem pro ekonomiku a společnost jsme uspořádali Open space s názvem Místní ekonomika a klimatické změny, jehož cílem bylo prodiskutovat (nejen) otázky týkající se resilience vůči klimatické změně. Seminář byl koncipován jako setkání expertů z akademické půdy, veřejné správy a neziskového sektoru, kteří se profesně zabývají tématem resilience.

Projekt Resilience aneb Proměňme hrozbu v příležitost byl podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů. www.fondnno.cz a www.eeagrants.cz

Projekt Resilience a adaptace na klimatickou změnu v regionálních strategiích byl podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska. Supported by grant from Iceland, Liechtenstein and Norway. EHP-CZ02-OV-1-017-2014

Vzdělávání o ochraně klimatu a efektivním využití energie

V rámci projektu *Klíma! Klíma? Klíma.* se konaly **2 víkendové workshopy** v Hostětíně, věnované potravinové soběstačnosti, ekologickému stavění, energetickým úsporám.

Proběhl seminář na téma hospodaření s vodou, který byl věnován **kompostovacím toaletám**. Jedna toaleta pak byla umístěna v zahradě Centra Veronica.

Letní škola ochrany klimatu byla věnována tématům soběstačnosti. Zorganizovali jsme i 2 exkurze na zajímavá a inspirativní tematicky související místa.

O úsporách energie a ochraně klimatu, a také prevenci světelného znečištění v souvislosti s veřejným osvětlením jsme brněnskou veřejnost informovali formou již tradiční noční exkurze s názvem **Brněnský světelný cirkus** při příležitosti Hodiny Země 2016.

Projekt Klíma! Klíma? Klíma. byl realizován za finanční podpory SFŽP ČR a MŽP. www.sfzp.cz. www.mzp.cz

STÁTNI FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo životního prostředí

Soutěž CO₂ liga – celoroční školní soutěž s tematikou změny klimatu

V roce 2016 proběhly **dva cykly klimatické soutěže CO₂ liga**. Do května probíhal 6. ročník, poprvé zaměřený nejen na školy ze Zlínského kraje, ale z celé České republiky. Do finále soutěže se dostalo 33 základních a středních škol (z 50 přihlášených), jejichž týmy po celý školní rok plnily náročné úkoly. Vítězem se stala ZŠ Vlachovice, která si převzala pohár na závěrečné konferenci v Brně.

Soutěžní týmy se zabývaly **pěti tématy souvisejícími s klimatickou změnou**: adaptace, voda, doprava, jídlo a energie. V každém z těchto témat žáci a studenti plnili řadu praktických úkolů, zkoumali souvislosti, počítali úspory, tvořili nástěnky, reklamy, pořádali ankety, sdělovali zjištěné informace spolužákům i veřejnosti, zapojili se do kampaně Hodina Země. Soutěži je věnovaná tematická stránka www.CO2liga.cz

V říjnu 2016 jsme zahájili 7. ročník soutěže. Přihlásilo se do něj 60 škol z celé republiky. Uspořádali jsme dva úvodní semináře pro pedagogy.

Vzdělávací videa o klimatu

Co je příčinou klimatické změny? Jak moc se otepluje atmosféra a co to může přinést? Jaké dopady můžeme očekávat v České republice a jak se na ně můžeme adaptovat? Co může každý z nás udělat pro snížení emisí CO₂? Na tyto a mnoho dalších otázek **odpovídá série tří výukových videí** z naší dílny. Další vzdělávací videa byla pořizena z přednášek na seminářích pro místní akční skupiny. Všechna jsou na youtube Ekoinstitutu Veronica a na www.veronica.cz/vzdelavaci-klimaticka-videoa.

Projekt SPIRIT

Projektu SPIRIT - Energising Faith Communities, který jsme spolu s partnery ze 7 evropských zemí řešili v rámci programu Inteligentní energie pro Evropu, se zabýval energetickým poradenstvím v domácnostech. Vyškolili jsme **25 dobrovolníků - energetických šampionů**. Ti spolu s našimi pracovníky konzultovali v domácnostech, které o tuto službu projeví zájem. Výjimečnost projektu spočívala v tom, že důvěra mezi dobrovolným poradcem a příjemcem poradenství je často postavena na příslušnosti ke stejné farnosti. V České republice jsme pracovali zejména s katolíky a evangelíky, kolegové v Evropě oslovili lidi mnoha dalších konfesí. Základním cílem projektu bylo snížení energetické spotřeby domácností zejména opatřeními souvisejícími se změnou chování, a tím snížení emisí skleníkových plynů.

Projekt Spirit v ČR v číslech:

573	navštívených domácností, které přijaly
4007	závazků, jak šetřit energii a chránit klima
458	nevypuštěných tun emisí CO ₂ ročně
968	MWh energie ušetřené ročně (ve formě elektřiny či tepla)

A v celém projektu Spirit v rámci Evropy:

5448	domácností
2500	nevypuštěných tun CO ₂
7800	MWh energie ušetřené ročně

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union

Pasivní stavění

V Centru Veronica využíváme unikátní zkušenosti s provozem budovy postavené v roce 2006 v pasivním standardu. Poskytujeme zde poradenství, nabízíme exkurze a dny otevřených dveří či ubytování v pasivním domě. Monitorujeme chování domu (teploty, koncentraci CO₂ v kanceláři či přednáškovém sále) a spotřebu domu (teplo, elektřina, spotřeba vody, množství využití dešťové vody). Data rovněž využíváme jako základ pro plánování dalších úspor a vylepšení, první návrhy jsou již připraveny.

Spolupráce v rámci Klimatické koalice, Hodina Země

Klimatická koalice (KliK) je platformou českých nestátních neziskových organizací, které se zabývají zejména ochranou životního prostředí, rozvojem spoluprací a humanitární pomocí. Jsme nadále jedním z členů, podílíme se na formulaci společných projektů. Zapojujeme se do komentování celosvětových jednání o závazné dohodě na ochranu klimatu, účastníme se akcí vědeckého fóra. Na podzim roku 2016 Veronica převzala koordinaci Klimatické koalice.

Pozornost Klimatické koalice byla v roce 2016 upřena na ratifikaci Pařížské úmluvy o snižování emisí skleníkových plynů s cílem nepřipustit vzrůst globální teploty o 2 °C, lépe však jen o 1,5.

Společně s Klimatickou koalicí jsme v České republice koordinovali již poosmé českou část celosvětové akce na podporu ochrany klimatu – **Hodiny Země** (www.hodinazeme.cz), která proběhla v sobotu 19. března 2016. Více než stovka zapojených obcí i firem slíbila, že budou šetřit životní prostředí nejen hodinu, ale i během celého roku. Své závazky deklarovali také jednotlivci.

IV. Zelená domácnost, zelená instituce, zelená firma

Ekologický institut Veronica poskytuje poradenství a ukazuje praktické příklady v oblasti snižování spotřeby, změny spotřebitelského chování, šetrného provozu domácností, veřejných institucí i firem. Zprostředkováváme veřejnosti vědecké poznání a vedeme k samostatnému promýšlení environmentálních souvislostí spotřebitelského chování. Šetrnými návody se sami řídíme v Domě ochránců přírody v Brně a v Centru Veronica Hostětín.

www.veronica.cz/nakupovani | www.veronica.cz/zeleneuradovani | www.umenivybirat.cz

Zelená domácnost

Pro novou cílovou skupinu „znevýhodnění“ (lidé s nízkým socioekonomickým statusem, věkem znevýhodnění, osoby s mírnou retardací, lidé žijící v podmínkách materiální chudoby, senioři) jsme připravili metodiku o jejich informování a především vydali tiskem publikaci a k ní doprovodný plakát **Úspory v domácnosti - rady, jak zdravě bydlet a ušetřit**. Materiál je určen přímo cílové skupině znevýhodnění, je psán velmi jednoduchým jazykem, obsahuje návodné ilustrace a velké písmo. Plakát je určen na nástěnky do bytových domů, kde žijí převážně znevýhodněných, a dalších např. azylových domů, domů chráněného bydlení. Hlavním motivačním nástrojem na předání informací byly peníze, jejich úspora. Informace jsou k dispozici i na webových stránkách www.veronica.cz/uspory-v-domacnosti

Vydali jsme dvě odborné studie, obě se týkají životního prostředí, spotřebitelství a zdraví. První zkoumá dopady kosmetiky na životní prostředí a zdraví a druhá tvoří laboratorní analýzu porovnávající vybraný druh potravin a biopotravin. Během roku se v rámci cyklu „Ekologicky na vlastní oči a vlastníma rukama“ uskutečnily 3 praktické dílny a 5 exkurzí. Velký ohlas zaznamenala dílna **Trochu jiné kvítí** zaměřená na vytváření kytic z lokálního a divokého kvítí a dále dílna **Jedlé kvítí** věnovaná jedlým plevelům a jejich využití v kuchyni. Na webu přibylo 5 podrobně vypracovaných nových otázek a odpovědí rad v oblasti zelené domácnosti.

V Hostětíně proběhl víkendový workshop **Potravinová soběstačnost**. Spolek Tradice Bílých Karpat nás přizval k organizování dvou kurzů vaření z místních a sezónních surovin.

Environmentálně šetrný provoz institucí

Téma environmentálně šetrného provozu institucí (tzv. zelené úřadování) prosazujeme v partnerství se Sítí ekologických poraden (STEP). STEP vydala velký šanon, alias metodiku **Odpovědné veřejné zakázky. Manuál pro chytré a výhodné nakupování** a Veronica je autorem tří dílčích metodik: Kancelářská a výpočetní technika, Nábytek a vybavení interiérů, Úklidové prostředky a služby. Pro STEP jsme se podíleli na lektorování třech seminářů věnovaných environmentálně šetrnému provozu institucí.

Spolek Tradice Bílých Karpat vydal s naší pomocí publikaci **Jak uspořádat akci ekologicky?** Je určena všem organizátorům akcí. Některé z navrhovaných opatření jsme prakticky vyzkoušeli při Jablečné slavnosti. Ke stažení na www.veronica.cz/jak-usporadat-akci-ekologicky

V. Podpora místní ekonomiky

Život probíhá v regionu či místě. Udržitelnost a spokojený život spočívají ve znalosti místa po stránce „místního dědictví“ (přírodní danosti, místní tradice, historie, kulturní specifika místa) i po stránce „reálného fungování“ (sociální aspekty šetrnějšího života, možnosti lokálních ekonomik, skutečné možnosti obecní správy a jejich využívání, legislativa, občanská angažovanost místní komunity). Ekologický institut Veronica šíří environmentální aspekty regionálního rozvoje jak po obsahové, tak po procesní stránce.

www.hostetin.veronica.cz/studie

Regionální značka Tradice Bílých Karpat (TBK)

Podílíme se na činnosti Tradice Bílých Karpat, z. s. - spolku podporujícího tradiční zemědělskou a řemeslnou produkci a zejména rozvoj tradičního ovocnářství. Tento spolek (kromě jiného) udílí regionální značku Tradice Bílých Karpat výrobkům, které jsou vyrobeny v regionu, z místních surovin, tradičními postupy, jsou kvalitní a šetrné k životnímu prostředí. Značku mohou získat i poskytovatelé služeb.

V roce 2016 bylo **certifikováno 10 nových držitelů regionální značky.**

Pokračujeme ve **spolupráci 5 regionálních značek ve Zlínském kraji**, kdy připravujeme společnou strategii a jednáme s představiteli Zlínského kraje o podpoře regionální produkce a odběru regionálních výrobků a potravin pro potřeby Krajského úřadu.

Výrobky se značkou TBK jsme prezentovali na 6 akcích (slavnosti, jarmarky).

www.tradicebk.cz

Jablečná slavnost v Hostětíně

15. ročník tradiční slavnosti - oslavy bělokarpatského ovocnářství - představil na konci září dvěma a půl tisícům návštěvníků nejen hostětínské mošty a další výrobky se značkou Tradice Bílých Karpat, které vznikají díky práci regionálních zemědělců, řemeslníků či firem a odkazují na místní krajinu, tradice a dovednosti, ale i některá řemesla, jejichž ukázky byly při akci k vidění. Akce je věnována i ekologickému vzdělávání (dospělých i dětí). Nedílnou součástí je i ovocnářská výstava s ochutnávkou starých odrůd ovoce a poradenstvím, exkurze přírodní zahradou a ekologickými projekty, ekologická poradna. Pro děti byl připraven bohatý vzdělávací a zábavný program. Návštěvníci si mohli poslechnout vystoupení folklórních souborů a několika kapel, ochutnat hostětínské jablečné moučníky, bioguláš, kyselici a vegetariánské speciality. Slavnost pořádáme se spolkem Tradice Bílých Karpat, z. s. a obcí Hostětín. Při organizaci nám pomáhá přes 100 dobrovolníků.

V tomto ročníku slavnosti byl poprvé výrazně **propagován ekologický dopad akce**. Lidé si mohli přečíst o ekologických přínosech, zúčastnit se ekoankety a všechny nápoje na akci byly podávány ve vratných nápojových kelímcích. www.jablecna-slavnost.cz

Brněnský biojarmark

Na podzim se konal jubilejní **25. ročník Brněnského biojarmarku na Zelném trhu**. Poprvé jsme spolupracovali s městskou částí Brno-střed, které nám prostřednictvím správy trhů zajistilo zdarma všechna povolení a také zapůjčilo stoly se slunečníky a zajistilo další služby. Trh se tak poprvé konal přímo v horní části hlavního tržiště. Zúčastnilo se celkem 22 prodejců z řad ekologických zemědělců, zpracovatelů potravin, pekařů či vinařů, a tradičně také neziskových organizací. Trhy navštívilo během tohoto krásného víkendu, kdy nám přálo počasí, přibližně 1500 návštěvníků. Na poradenském stánku jsme jako obvykle nabízeli adresář prodejců a další informační materiály. Doprovodný program tvořil dětský koutek s aktivitami se zemědělskou tematikou a ručním lisováním moštu, k nákupu zahrála cimbálová muzika Veronika. Biojarmark by se také neuskutečnil bez zapojení dobrovolníků, kteří zajistili péči o doprovodný program, prodej na stáncích Veroniky a fotodokumentaci akce.

VI. Časopis Veronica

Časopis pro ochranu přírody a krajiny Veronica je environmentálně orientované celorepublikové periodikum. Sleduje dlouhodobé trendy i aktuální problémy ochrany přírody a krajiny. Zapojením literárních a výtvarných prvků chce podnítit k prožívání a poetickému vnímání přírody a krajiny.

www.casopis.veronica.cz

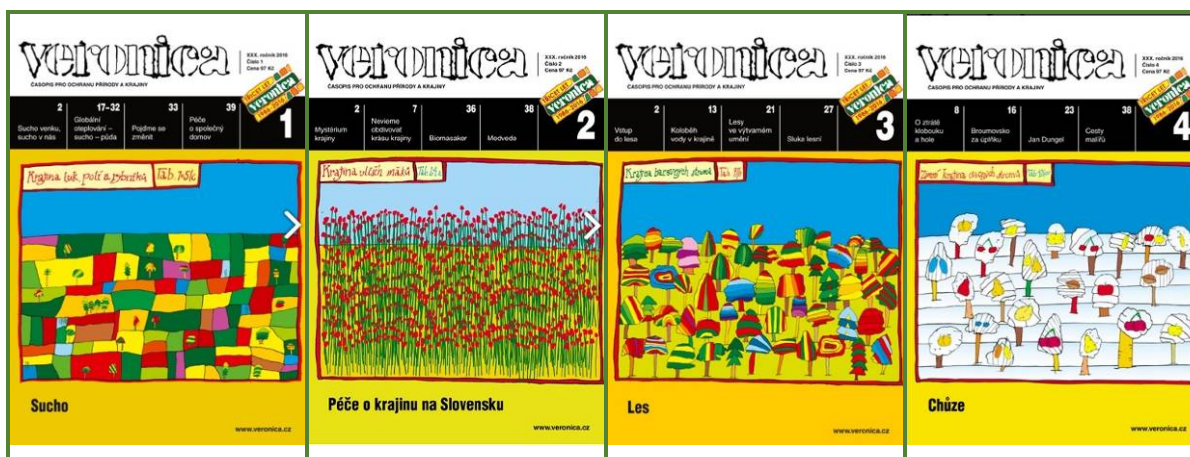
V roce 2016 jsme časopis Veronica vydávali již 30. rok, což je významné a v kontextu českých nezávislých časopisů unikátní jubileum. Při této příležitosti byla vydána kniha **Krajiny srdce**, která obsahuje výbor příspěvků publikovaných v časopise v rubrice Krajina mého srdce v posledních dvaceti letech. Autory jsou osobnosti z okruhu přírodovědců, umělců a významných osobností veřejného života.

V rámci jubilejního ročníku vyšla čtyři čísla. Hlavní témata jednotlivých čísel: **1 – Sucho**, **2 – Péče o krajinu na Slovensku**, **3 – Les**, **4 – Chůze**.

Autorem obálek, stejně jako příležitostných pohlednic a emblému k 30. výročí byl Rostislav Pospíšil.

Pro Agenturu ochrany přírody a krajiny ČR jsme připravili **tématické přílohy** časopisu Veronica věnované velkoplošným zvláště chráněným územím (1 – Blaník, 2 – Poodří, 3 – Broumovsko, 4 – Pálava).

Časopis vychází bez profesionální redakce, s velkým využitím expertních i editorských kapacit členů redakční rady i externích garantů. Součástí webových stránek www.casopis.veronica.cz je i archiv, který mapuje celou třicetiletou historii časopisu.

VII. Centrum Veronica Hostětín

Posláním Centra Veronica Hostětín je ukazovat na praktických příkladech, realizovaných projektech a výsledcích jejich monitorování, že vztah k přírodě, místním zdrojům a tradicím spolu s ohleduplným hospodařením může chránit životní prostředí a globální klima, ekonomicky stabilizovat venkov a řešit nezaměstnanost i v poměrně odlehklých oblastech.

www.hostetin.veronica.cz

Dvacetileté působení Veroniky v Hostětíně (v datech)

Před dvaceti lety byl v Hostětíně zrealizován první modelový ekologický projekt (kořenová čistírna odpadních vod), na kterém se výrazně podílela i Veronica. Od té doby pomáhá Veronica realizovat řadu dalších projektů, z nichž mnohé získávají i významná ocenění.

1997	Zahájen provoz kořenové čistírny odpadních vod v Hostětíně
1998-2000	Svépomocné instalace 40 solárních systémů
1999	Rekonstrukce sušírny ovoce v Hostětíně
2000	Zahájen provoz moštárny a obecní výtopny na biomasu v Hostětíně
2001	Velký solární kolektor na střeše moštárny
2002	Tři nové experimentální slaměné stavby v Hostětíně
2006	Šetrné veřejné osvětlení v Hostětíně
2006	Postavena budova Centra Veronica Hostětín jako první veřejné budovy v ČR vystavěné v pasivním standardu.
2007	Certifikace penzionu jako Ekologicky šetrná služba
2008	Cena za Českou republiku v celosvětové soutěži Energy Globe pro obec Hostětín
2009	Česká solární cena za dvě nové solární instalace - termický solární systém na fasádě + fotovoltaická elektrárna za výtopnou Certifikát ECEAT – mezinárodní značka pro podniky cestovního ruchu s přínosem pro udržitelný rozvoj Certifikace Cyklisté vítáni – celonárodní systém, který z pohledu cyklistů prověřuje nabídku a vybavenost stravovacích a ubytovacích služeb, kempů a turistických cílů
2010	Návštěva britského prince Charlese
2011	Vznik naučné stezky Naokolo Hostětína
2012	Obec Hostětín jako jediná obec za Českou republiku získala ocenění Climate Star
2014	Ocenění DestinaCZe roku v kategorii „Cítit se jako doma“, které uděluje Centrála cestovního ruchu
2015	Účast na světové výstavě EXPO v Milánu
2015	V Ukázkové přírodní zahradě vybudována řada nových interaktivních prvků pro poznávání přírody všemi smysly. Nabídka zážitkové turistiky.
2016	Centrum i zahrada se přizpůsobuje potřebám a možnostem handicapovaných návštěvníků. V zahradě přibyla kompostovací toaleta.

Modelové projekty v Hostětíně

Pokračujeme v rozvoji a monitorování ekologických projektů v obci – kořenové čistírny odpadních vod, obecní výtopny na biomasu, moštárny, solárních instalací, pasivní budovy našeho centra, ukázkové přírodní zahrady a dalších s cílem poskytnout odborné i laické veřejnosti nezávislá konkrétní data, výsledky měření a praktické poznatky z provozu.

K modelovým projektům patří i projekt na využívání tradičního způsobu sušení ovoce v roubené sušárně. Historická roubená sušárna v zahradě za moštárnou prošla opravou a získala nové okapy a nové utěsnění mezi trámy. Na téma **historických sušíren** ovoce proběhl dvoudenní workshop.

V zahradě přibyla **kompostovací toaleta**, jako modelový prvek pro úsporu vody a koloběh živin. Instalace proběhla v rámci workshopu.

Moštárna rozšířila sortiment o **bio jablečný ocet**. Hostětínský mošt „**jablko meruňka BIO**“ získal ocenění Perla Zlínského kraje v kategorii Nápoje i cenu Česká biopotravina roku 2016 v kategorii biopotraviny rostlinného původu.

Exkurze, vzdělávací pobyty, lektorované výlety do krajiny, kampaně, praktické workshopy

Připravili jsme řadu vzdělávacích akcí pro více než 7800 návštěvníků.

27	exkurzí po hostětínských modelových ekologických projektech
10	jednodenních seminářů
13	vícedenních vzdělávacích akcí (například 4 ovocnářské semináře, semináře o potravinové a energetické soběstačnosti, interpretaci přírodního dědictví, 14. ročník konference Venkovská krajina, Letní školu ochrany klimatu, Open space aj.)
11	tematických vycházek za hady Bílých Karpat, exkurze s pozorováním raků v místním potoce, vycházky po stezce Naokolo Hostětína a do krajiny Moravských Kopic na Žitkovou
6	osvětových akcí a praktických workshopů (4. ročník Zahradní slavnosti, 15. ročník Jablečné slavnosti, kurz pletení košíků, kurz vaření z tradičních potravin, vánoční pečení aj.)
6	pobytových akcí pro rodiče s dětmi a další cílové skupiny
7	besed pro veřejnost o úsporách energie v rámci projektu Spirit

Akce navštívili zastupitelé obcí a úředníci, odborníci z firem i neziskových organizací, učitelé i široká veřejnost včetně rodičů s dětmi.

Jako členové *Lísky - sdružení pro EVVO ve Zlínském kraji* - se účastníme osvětových kampaní Ptáci, žijí tady s námi; Stromy; Fair Trade a kampaně Přírodní zahrady, ve které jsme krajským garantem.

Kromě akcí ve standardní nabídce jsme „šili“ vzdělávání na míru. Centrum sloužilo i jako základna pro terénní praktika a workshopy řady vysokých škol, školení firem a dalších institucí.

Programy pro školy

Navštívilo nás 445 žáků ze 14 mateřských škol, 1061 žáků z 32 základních škol a 309 studentů ze 13 středních škol z celé republiky (s převahou Zlínského kraje).

Zrealizovali jsme celkem **66 výukových programů**. Největší zájem byl o programy týkající se hostětínských ekologických projektů (*Kdyby tisíc Hostětínů*, *Tajemství obce v Karpatech*, *Kouzelný Hostětín*). Velmi oblíbené byly i podzimní programy (*Piju mošty, což Ty?*) a programy v zahradě (*Živá zahrada*) a v lese (*Les barev, vůní a zouků*).

Připravili jsme 5 ekologicky zaměřených pobytových programů pro žáky základních a středních škol. S programy jsme začali jezdit i přímo do škol, především do mateřských a na první stupeň základních škol.

Nabídka programů pro školy: www.hostetin.veronica.cz/skoly

Jsme koordinátory programu **Ekoškola** (www.ekoskola.cz) pro Zlínský kraj. Ekoškola (Eco Schools) je mezinárodní program, který vede k systematickému zlepšování stavu školy v oblastech odpadů, vody, energie a prostředí školy, a to především prostřednictvím činnosti žáků. Program podporuje spolupráci žáků, učitelů, vedení školy i místní komunity. V rámci programu jsme prováděli konzultace a audity na zapojených školách.

Udržitelný cestovní ruch

Centrum Veronica Hostětín je významným činitelem na poli udržitelného cestovního ruchu. V roce 2016 jsme rozšířili portfolio samoobslužných aktivit o stezku **Jabloně - ony pro nás a my pro ně**. Samoobslužné aktivity jsou určeny individuálním návštěvníkům. Umožní jim, aby objevovali krásy okolní krajiny a historii tohoto kraje prostřednictvím pracovních listů, které si mohou stáhnout z webu a ve kterých nalézají zajímavé úkoly a kvízy. Ty je provedou Hostětínem a jeho okolím.

www.hostetin.veronica.cz/samoobsluzne-aktivity

Hostětínské aktivity jsme prezentovali na několika akcích a setkáních, například na veletrhu Regiontour anebo na Veletrhu cestovního ruchu Slovácka. Proběhlo u nás také **setkání aktérů turistického ruchu v Bílých Karpatech** (zástupci Centrály cestovního ruchu - Východní Morava, informačních turistických center, neziskových organizací) na téma **interpretace Bílých Karpat zdravotně znevýhodněným**.

Spolupráce s novými cílovými skupinami

Centrum Veronica přibližuje Bílé Karpaty handicapovaným, seniorům a rodinám s chronicky nemocnými. Ve spolupráci s organizacemi sdružujícími osoby s různými druhy zdravotního postižení či omezení, jsme zjišťovali možnosti a potřeby těchto cílových skupin při návštěvě přírodního a kulturního bohatství Bílých Karpat. V roce 2016 u nás proběhlo setkání organizací sdružujících osoby se vzácnými onemocněními. Naši pracovníci prošli školením a semináři k interpretaci Bílých Karpat zdravotně znevýhodněným, pro práci s nevidomými a tělesně handicapovanými a absolvovali kurzy arteterapie a muzikoterapie. Začali jsme s přizpůsobováním Centra a doplňkových vzdělávacích programů pro zdravotně znevýhodněné.

Tyto aktivity probíhaly v rámci projektu Interpretace přírodního dědictví v Bílých Karpatech přizpůsobená potřebám seniorů, handicapovaných a rodin s chronicky nemocnými.

*Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce.
Supported by a grant from Switzerland through the
Swiss Contribution to the enlarged European Union.*

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Centrum Veronica - místo pro setkávání

Prostory našeho centra neslouží pouze nám nebo externím organizacím, ale náš sál využilo také 7 nejen místních rodin na oslavy, křtiny a smuteční hostiny. Řadu svých akcí zde uspořádaly regionální organizace, spolky a firmy.

Organizovali jsme také pravidelná setkávání s občany Hostětína a našimi příznivci u příležitosti vánoc a velikonoce a při každoročním otevírání naučné stezky Naokolo Hostětína.

VIII. Ekologická poradna

Naším cílem je preventivní ochrana životního prostředí, nabízíme rady, analýzy i dlouhodobější konzultace. Poradna v centru v Brně je pro veřejnost otevřena od pondělí do čtvrtku; je dostupná telefonicky, e-mailem i přes webové rozhraní. Návštěvníci poradny mají k dispozici rozsáhlou knihovnu a studovnu. Specializované ekologické poradenství poskytujeme také na našem pracovišti v Hostětíně. Poradna naplňuje standardy Sítě ekologických poraden (STEP) a podílí se na vedení této střeškové organizace.

www.veronica.cz/poradna

Ekologická poradna Veronica je dlouhodobě jednou z hlavních poraden v rámci Sítě ekologických poraden (STEP). Na činnosti této sítě se také významně podílí.

V roce 2016 jsme odpověděli **587 evidovaných dotazů**. Nejvíce jich směřovalo do oblasti zahrad (123). Druhou příčku obsadily dotazy na odpady (106) a na třetím místě shodně dotazy na živočichy, ať na domácí nebo na divoké (74). Další dotazy mířily na ekologickou domácnost, zeleň a kácení stromů, úspory energie, téma vody.

Struktura poradenských dotazů

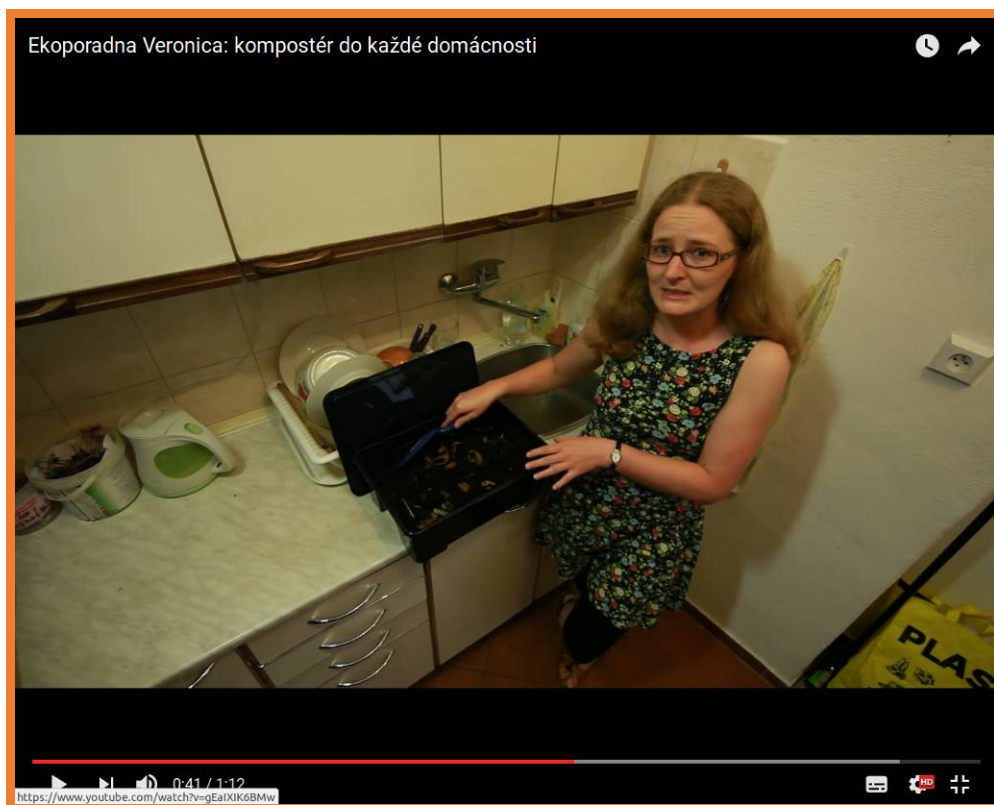
Téma	Počet dotazů	Procenta
zahrady, včetně přírodních	123	21 %
odpady, recyklace	106	18 %
živočichové	74	13 %
domácnost, ekospotřebitel, značení	71	12 %
zeleň, kácení	45	8 %
voda, praní, čištění; studánky	31	5 %
ochrana přírody, pozemkové spolky, životní prostředí obecně	31	5 %
energie, stavitelství, klima	29	5 %
zemědělství, ovocnářství	20	3 %
právo, účast veřejnosti, územní plány	17	3 %
ostatní	40	7 %
Součet	587	100 %

Díky zakázce **Zelený telefon města Brna**, podpoře různých donátorů, ale i individuálních dárců mohla poradna po celý rok být otevřena (pro osobní a telefonní styk) od pondělí do čtvrtku, vždy od 9 do 17 hodin.

Dalším 573 domácnostem zejména ve Zlínském kraji se dostalo **poradenství o úsporách energie a ochraně klimatu** v rámci projektu Spirit (více v kapitole II).

Během roku jsme na webové stránky přidali dalších 8 zodpovězených dotazů, celkem jich je pro čtenáře vypracováno již 420. Nový dotaz *Jaký je rozdíl mezi jedlou a prací sodou?* se hned stal jednou z nejnavštěvovanějších webových stránek.

Během roku jsme vytvořili nový formát poradenství: **krátká poradenská videa**. Celkem jsme během roku natočili 10 asi minutových videí, jsou dostupná na našem youtubovém kanále. Největší sledovanost mělo video o kompostování v bytě.

Webová prezentace

Za rok 2016 měly naše webové stránky www.veronica.cz, www.hostetin.veronica.cz a www.obchod.veronica.cz a www.umenivybirat.cz 369 000 návštěv a 781 000 zobrazených stránek.

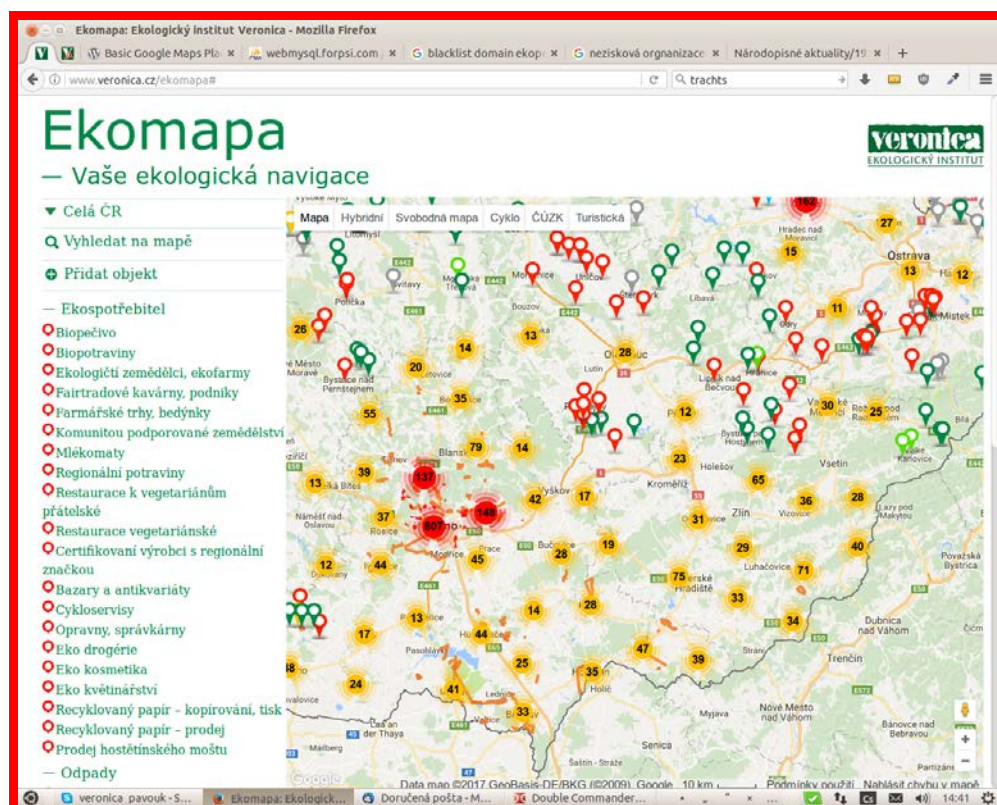
Mezi nejnavštěvovanější stránky patřily: Hodina Země (15 000 zobrazení), ekopenzion v Hostětíně (15 000), Nabídka programů v Hostětíně (8 100), Kde koupit žížaly do kompostéru (7 600 zobrazení), Jaký je rozdíl mezi jedlou a prací sodou? (7 000 zobrazení), Přírodní zahrady (6 700 zobrazení).

Na facebooku [@eiveronica](#) máme přes 4800 fanoušků, zeď Centra Veronica [@veronicahostetin](#) sleduje cca 1300 fanoušků.

Internetový elektronický emailový zpravodaj RozVerky posíláme přibližně 1x za tři týdny na přibližně 12 tisíc adres (v roce 2016 byl rozeslán celkem 16x).

Ekomapa

Poradna rozvíjí, aktualizuje a využívá unikátní informační nástroj – **internetovou Ekomapu** dostupnou na adrese www.ekomapa.org. Ve více než čtyřiceti kategoriích z oblastí ekospotřebitel, odpady, příroda, stavby, instituce a další je zde vizualizováno více než 3700 zajímavých a důležitých záznamů z celé republiky. Během roku 2016 do Ekomapy přibýlo více než **230 nových objektů** a stovky dalších bylo revidováno. Ty vkládají pracovníci Ekologického institutu Veronica, dobrovolníci, stážisté, ale i samotní uživatelé.

Studánková poradna

Po celý rok 2016 fungovala pravidelně každé pondělí studánková poradna. Nejčastěji se lidé ptali na kvalitu vody různých studánek a pramenů, o které je známo, že se poslední roky stále zhoršuje. Studánková poradna také konzultovala maturitní, bakalářské a magisterské práce

zaměřené jak na kvalitu vody pramenů, tak na geografické rozmístění studánek a jejich mapování.

Celkem 640 studánek s fotografií a informacemi o kvalitě vody je aktuálně zaznamenáno v Ekomapě (www.ekomapa.org), fotografie a rozbory vody studánek na jižní Moravě jsou pravidelně aktualizovány.

Elektronický a kamenný obchod

V našem elektronickém obchodě jsme během roku 2016 zpracovali objednávky od více než 820 zákazníků za přibližně 240 tisíc Kč. Pravidelně přitom informujeme zákazníky emailem o novém zboží. Do kamenného obchodu, který je součástí ekologické poradny, jsme přijali množství nových knižních titulů. V Ekologickém antikvariátu Zelený sysel, který má charakter veřejné sbírky, jsme nabízeli přes 300 knížek týkajících se životního prostředí. Antikvariát byl ukončen ke konci roku 2016.

Spolupráce se Sítí ekologických poraden STEP

Pro Sít ekologických poraden STEP jsme se podíleli na lektorování třech seminářů věnovaných environmentálně šetrnému provozu institucí. Podíleli jsme se na přípravě nové publikace věnované ekologickému poradenství a textů do publikace **Odpovědné veřejné zakázky. Manuál pro chytré a výhodné nakupování**. (Tři dílčí metodiky: Kancelářská a výpočetní technika, Nábytek a vybavení interiérů, Úklidové prostředky a služby). Dva z pracovníků Veroniky pracovali ve výkonných orgánech STEP.

IX. Spolupracujeme a propojujeme

Ekologický institut Veronica a jeho pracovníci se podílí na vedení a činnosti řady nevládních asociací a sítí.

Pracujeme v Radě Zeleného kruhu, Předsednictvu Ústřední výkonné rady ČSOP, Výkonném výboru Sítě ekologických poraden STEP. Podílíme se na činnosti Ramsarského výboru, Tradice Bílých Karpat, z. s., Klimatické koalice. Působíme v programovém výboru Místní akční skupiny Bojkovsko.

Jsme členy Sítě středisek ekologické výchovy Pavučina, z. s., Sdružení středisek ekologické výchovy ve Zlínském kraji - Líska, z. s. a projektu Ekopobyt, který sdružuje pobytová střediska environmentální výchovy z celé republiky.

Podílíme se také na činnosti pracovní skupiny pro EVO na Ministerstvu životního prostředí a pracujeme ve Výboru pro udržitelné municipalitu Rady vlády pro udržitelný rozvoj a ve Výboru pro EU Rady vlády pro NNO a v Monitorovacím výboru Integrovaného regionálního operačního programu.

X. Finanční zpráva

Přehled o aktivech a pasivech k 31. 12. 2016

(Rozvaha ve zkráceném rozsahu)

	Částka v Kč	Částka v EUR
Dlouhodobý majetek celkem	16 294 919	603 069
Nehmotný majetek	0	0
Hmotný majetek	27 713 253	1 025 657
Finanční majetek	103 000	3 812
Oprávký k dlouhodobému majetku	- 11 521 334	- 426 400
Krátkodobý majetek celkem	4 490 788	166 202
Zásoby	340 225	12 592
Pohledávky	2 989 344	110 635
Krátkodobý finanční majetek (pokladna, banka)	1 127 831	41 741
Jiná aktiva	33 388	1 236
Aktiva celkem	20 785 707	769 271

Vlastní zdroje celkem	18 737 526	693 469
Jmění celkem	20 212 730	748 066
Výsledek hospodaření z min. let	- 1 476 760	- 54 654
Výsledek hospodaření roku 2016	1 556	58
Cizí zdroje celkem	2 048 182	75 802
Rezervy celkem	0	0
Dlouhodobé závazky celkem	0	0
Krátkodobé závazky celkem	597 483	22 113
Jiná pasiva celkem	1 450 699	53 690
Pasiva celkem	20 785 707	769 271

Výsledovka

Přepočten na EUR kurzem ČNB k 30. 12. 2016, 1 EUR = 27,020 CZK

	částka v CZK	částka v EUR
NÁKLADY		
Materiálové náklady	1 520 272	56 264,7
Služby ostatní	1 813 004	67 098,6
Tisk	406 960	15 061,4
Mzdové náklady včetně soc. a zdrav. pojištění	5 103 742	188 887,6
Daně a poplatky	5 058	187,2
Ostatní náklady	105 667	3 910,7
Odpisy	926 225	34 279,2
Poskytnuté členské příspěvky	41 750	
NÁKLADY CELKEM	9 922 678	365 689
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK 2016	1 556	57,6
OBRAT	9 924 234	365 747

VÝNOSY		
Nadační příspěvky, dary od právnických a fyzických osob		
Nadace Veronica	159 688	5 910,0
Ostatní dobrovolné příspěvky a dary	237 714	8 797,7
Členské příspěvky	7 200	266,5
Příspěvky celkem	404 602	14 974,2

Dotace		
Dotace ze státního rozpočtu ČR	910 803	33 708,5
Fond pro NNO financován z EHP fondů 2009-2014 spolupráce prostřednictvím Nadace Partnerství	1 062 210	39 312,0
EHP a Norské fondy prostřednictvím Ministerstva financí	638 072	23 614,8
Dotace ze Státního fondu životního prostředí	907 828	33 598,4
Dotace z úřadu práce	55 463	2 052,7
Dotace z rozpočtu města Brna	116 000	4 293,1
Dotace z Jihomoravského kraje	90 000	3 330,9
Dotace celkem	3 780 376	139 910,3

Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	41 650	1 541,5
---	---------------	----------------

Služby		
Tržby z prodeje časopisu Veronica a ostatních vlastních tiskovin a za zboží	1 084 040	40 119,9
Tržby za služby Centra Veronica Hostětín (strava, ubytování, pronájem, exkurze)	1 898 273	70 254,4
Služby - program IEE	644 588	23 856,0
Služby ostatní	1 117 814	41 369,9
Služby celkem	4 744 715	175 600,1

Odpisy majetku pořízeného z dotací	926 225	34 279,2
Ostatní výnosy	26 666	986,9

VÝNOSY CELKEM	9 924 234	367 292,2
----------------------	------------------	------------------

Neučerpané obdržené dotace a dary jsou převedeny do dalších let.

Přestože nemáme ze zákona povinnost auditu účetnictví, naše účetnictví auditem prošlo a celá účetní závěrka včetně příloh a výroku auditora. Je k dispozici v sídle naší organizace a na webu.

XI. Zaměstnanci/zaměstnankyně

Lucie Bartoňová, Radka Batelková, Renata Bolečková, Lucie Čáslavová (rodičovská dovolená), Jolana Čuprová, Kateřina Elefantová (rodičovská dovolená), Yvonna Gaillyová, Marie Holíková, Markéta Honzová, Kateřina Kohoutová, Kateřina Plesková Koželouhová (rodičovská dovolená), Marie Křiváková, Petr Ajs Kucka, Petr Ledvina, Hana Machů, Radka Matějíčková, Jan Pospíšil, Zdeňka Psotová, Jitka Ryšavá, Anna Spáčilová, Eliška Suchanová (rodičovská dovolená), Lenka Šlahorová, Alena Šuráňová (rodičovská dovolená), Jan Talaš, Jana Tesařová (rodičovská dovolená), Karla Vincenecová, Mojmír Vlašín. Dlouhodobí externí spolupracovníci a spolupracovnice: Bohdana Fabiánová, Jan Hollan, Radim Machů, Jana Lebedová, Miroslav Procházka, Jiří Turek, Helena Vlašínová, Michaela Vondrášková.

XII. Rada Ekologického institutu Veronica

Doc. Ing. Antonín Buček, CSc., statutární zástupce ZO ČSOP Veronica
RNDr. Naděžda Johanisová, Ph.D.
Doc. Ing. Helena Králová, CSc.
RNDr. Miroslav Kandrata (předseda Rady EIV)
Doc. Ing. Jan Lacina, CSc.

XIII. Poděkování

Za spolupráci, pomoc a podporu, dary finanční i materiální děkujeme následujícím organizacím a institucím:

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Arnika, Ateliér Fontes, Calla, Centrála cestovního ruchu - Východní Morava, Centrum pasivního domu, Centrum pro dětský sluch Tamtam, O.P.S., Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy, Centrum pro zdravotně postižené ZK, Česká asociace vzácných onemocnění (ČAVO), Český svaz ochránců přírody Ústřední výkonná rada, Česká společnost pro ochranu netopýrů (ČESON), Debra ČR, Diakonie Uherské Hradiště, Divadlo Husa na provázku, Domov pro mne, z.s., Domov pro seniory Nezdenice, EEA Grants, Ekumenická akademie Praha, Energetická agentura Zlínského kraje, Frank Bold, Generali Investments, a.s., Gymnázium Jana Pivečky Slavičín, Hnutí DUHA, Charita Hranice, Intelligent Energy Europe IEE, Jihomoravský kraj, Katedra environmentálních studií FSS MU, Klimatická koalice, Labrisk VŠB, Lesy České republiky, Lesy města Brna, Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání Brno a její detašovaná pracoviště, Líska, z.s. a její členové, MAS Opavsko, Kloboucká lesní a.s., Klub nemocných cystickou fibrózou, o.s., Kosenka Valašské Klobouky, Kovovýroba Hoffmann s.r.o., Ministerstvo životního prostředí ČR, MŽP - Program švýcarsko-české spolupráce - Fond environmentální odbornosti, Moštárna Hostětín s.r.o., Muzeum Bojkovska, Nadace Partnerství, Nadace Veronica, NESEHNUTÍ, NET4GAS- Blíž přírodě, Národní park Podyjí, NS MAS, obec Hostětín, Občanské sdružení Přírodní zahrada, Státní fond životního prostředí, Tradice Bílých Karpat, z.s., Ptačí centrum, Rebio, Rezekvítek, ČSOP Regionální sdružení v Brně, Sdružení celiaků České republiky, Sdružení Práh Brno, Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina, Síť ekologických poraden STEP, Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých Vsetín (SONS), Správy

chráněných krajinných oblastí Bílé Karpaty a Moravský kras, Státní fond životního prostředí, Statutární město Brno, Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Zelený kruh, Zlínský kraj.

Jednotlivcům:

Zuzana Adamcová, Raymond Aenderkerk, Libor Amrozek, Kristýna Antonínová, Adam Baroš, Eduard Bartoš, Stáňa Bártová, Andreas Beckmann, Oldřich Bednář, Blanka Bendová, Eva Beranová, Stanislav Boček, Michal Broža, Antonín Buček, Josef Cvachovec, Magda Čáslavová, Petr Čermák, Ladislav Čmel, Pavel Daněk, Pavel Danihelka, Kamila Danihelková, Pavel David, Petr Daniš, Radka Dobisíková, Ivo Dostál, Jana Drápalová, Petr Drha, Johana Drlíková, Julie a Edgar Faberovi, Zbyněk Fiala, Dagmar Filgasová, Jasna Flamíková, Jiří Flousek, Roman Franc, Renata Gaillyová, Zuzana a Darek Galle, Daniel Grmela, Naďa Hamšíková, Tomáš Hájek, Alžběta Hanzlová, Pavel Haupt, Tomáš Havlíček, Zuzana Havlínová, Juraj Hazucha, Milan Havel, Vlastimil Hela, Josef Hladký, Marie Holbová, Jan Hollan, Pavel Holman, Karel Hudec, Blažena Hušková, Hana Chalupská, Vladimír Jál, Světlana Jálová, Radka Jarušková, Josef Jarý, Jiří Jeřábek, Iva Jílková, Martin Jiříčka, Martin Mártý Janča, Bohdana Janštová, Robert Janota, Hana Janulíková, Kateřina a Petr Jelínkovi, Iva Jílková, Jiří Jindra, Martin Jiříčka, Naděžda Johanisová, Petr Karásek, Ivan Kasalický, Hana Kašpaříková, Tomáš Kelemen, Eva Klusáčková, Pavel Klvač, Miroslava Knotková, Marie Kociánová, Jarmila Kocourková, Hana Korvasová, Iva Koutná, Michaela Kozáčíková, Jiří Koželouh, Lenka Kožňárková, Petr Krabica, Jiří Krist, Irena a Petr Kučerovi, Radek Kučera, Miroslav Kundrata, Stanislav Kutáček, Jan Labohý, Jan Lacina, Olga Lepšová-Skácelová, Hana Librová, Petr Maděra, Aleš Máchal, Radim Machů, Soňa Matulová, Richard Medal, Blanka Mikátová, Vladimír Mikeš, Zdeněk Miklas, Stanislav Miler, Radim Měříčka, Bedřich Moldan, Aleš Moravec, Ondřej Navrátil, Ivo Nečesánek, Jiří Nedoma, Jana Ondráčková, David Oplatek, Karel Oprchal, Alexandr Orálek, Peter Oríšek, Zdeňka Papoušková, Zdeněk Pazdera, Libuše Pazderová, Rudolf Pecháček, Marie Pešáková, Radim Ajša Pešek, Pavel Pešout, Marie Petru, Veronika Plavcová, Anna Polášková, Radek a Jan Popelkovi, Jan Pospíšil, Rostislav Pospíšil, Ivana Přibylová, Petra Procházková, Ladislav Ptáček, Pavel Reich, Petr Reka, Tomáš Rothrockl, Miloš Rozkošný, Jaroslav Rožnovský, Naďa Řepková, Vilém Řiháček, Marcel Savočka, Eva Sedláčková, Christian Schrefel, Edvard Rejža Sequens, Hynek Skořepa, Anna Slaninová, Dušan Soudek, Yvona Soukupová, Lucie Spěšná, Karel Srdečný, Iva Steinerová, Jan Steklík, Gabriela Studenská, Eduard Stuchlík, Petr Stýblo, Milan Sukeník, Michal Stránský, Mirek Struhař, Jan Šabata, Zdeněk Ševčík, Jiřina Ševčíková, Petr Šimoník, Michal Škrabánek, Jitka Šlitrová, Ondřej Šrubař, Václav Štěpánek, Zuzana Štroufová, Miroslav Šuta, Jan Švéda, Helena Továrková, Monika Tranová, Vladislav Trefil, Ludvík Trnka, Erika Trtalová, Jiří Turek, Andrea Uherková, Zbyněk Ulčák, Jaroslav Ungerman, Renata Vaculíková, Jan Vařeka, Ondřej Veverka, Helena Vlašínová, Jan Zacheval, Roman Zajíček, Milena Zajíčková, Mariana Zbořilová, Romana Zbořilová, Miroslav Zelinka, Jan Zounek, Zdeňka Žáková.

Mnozí z těchto dárců nás podporují pravidelně – jsou členy Klubu přátel Veronica. Prostřednictvím sponzorského předplatného časopisu Veronica, e-obchodu, webu i osobně nás podpořilo dalších více než 100 jednotlivců. Všem za jejich podporu srdečně děkujeme. Bez jejich pomoci by naše práce nebyla možná.

Poděkování patří rovněž občanům Hostětína, členům ZO ČSOP Veronica, Nadaci Veronica a jejím pracovnícím, odborným spolupracovníkům a lektorům vzdělávacích akcí, autorům textů, fotografií a kreseb v časopise a dalších publikacích, studentům na stáži a dalším praktikantům, muzikantům cimbálové muziky Veronica, členům divadelního souboru Verdis, více než 100 dobrovolníkům Jablečné slavnosti i všem ostatním dobrovolníkům, kteří nám ochotně pomáhali během celého roku 2016.

XIV. Klub přátel Veronica

Staňte se členy/členkami Klubu přátel Veronica a podpořte naši práci! Děkujeme.

Vážení spolubydlíci, (na Zemi jsme opravdu spolubydlíci), také máte někdy pocit, že by bylo dobře podat pomocnou ruku přírodě, ke které se naši jiní spolubydlíci nechovají zrovna nejlépe? Nejsem si sice úplně jistý, jestli o to příroda vůbec stojí, ale na druhou stranu nic tím pokazit nemůžeme. Ale pozor, nemám na mysli přírodu někde daleko a nedohlednatelnou. Mám na mysli přírodu, kterou kamenem přehodiš, kterou oběhneš než bys řekl švec a kterou přehlédneš i s jedním okem zavřeným. Takovou, kterou důvěrně znáš tak, že si s ní tykáš. Pro nás takové vznikl, kde se vzal, tu se vzal, KLUB PŘÁTEL VERONICA. Je a asi to bude klub malý, možná střední, takový opravdu klubový, pro ty „co spolu mluvíme“.

Já mám velikou nedůvěru k projektům zachraňujícím celou Zemi, vesmír a lidstvo nádavkem. Opravdu jsem velice nedůvěřivý, když takové projekty vyhlašují velké nadace a velké ekologické instituce. Takové začínají slavnostně a ryčně a končí prapodivně.

Mám rád VERONICU a nyní i její klub, protože je tak nějak akorát.

Tak hele, spolubydlíci, přidáte se?

Zdraví Rostislav Pospíšil, výtvarník

POZVÁNKA DO KLUBU PŘÁTEL VERONICA
Společně pro přírodu, stačí 150 korun měsíčně.
č.ú. 1342270339/0800
potvrďte své členství www.veronica.cz/klub

www.veronica.cz/klub

XV. Fotografie z činnosti ZO ČSOP

Veronica

ZO ČSOP Veronica

Panská 9, 602 00 Brno

tel. 542 422 750

e-mail: veronica@veronica.cz

www.veronica.cz

Centrum Veronica Hostětín

Hostětín 86, 687 71 Bojkovice

tel. 572 630 670

e-mail: hostetin@veronica.cz

www.hostetin.veronica.cz

Bankovní spojení: 1342270339/0800

IČ: 13693620

DIČ: CZ13693620

Výroční zpráva ZO ČSOP Veronica za rok 2016

Vydal Ekologický institut Veronica, Brno 2017